

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY

**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

1. Pedagogika mentálne postihnutých ako disciplína špeciálnej pedagogiky a súvzťažné vedy. Postavenie PMP v sústave vied.
2. Systém pedagogiky mentálne postihnutých. Vedecký jazyk PMP.
3. Metodológia pedagogiky mentálne postihnutých.
4. Mentálne postihnutie, mentálna retardácia – vymedzenie pojmov, definovanie, charakteristika.
5. Klasifikácia MP podľa druhov, klinických foriem, typov a stupňov postihnutia.
6. Oligofrénia, demencia a sociálne podmienené mentálne postihnutie- druhy MP.
7. Typy mentálneho postihnutia a formy MP.
8. Stupne mentálnej retardácie: ľahká mentálna retardácia, stredná mentálna retardácia, ťažká a hlboká mentálna retardácia.
9. Psychické osobitosti mentálne postihnutých.
10. Demencia ako osobitný špeciálnopedagogický problém a možnosti špeciálnopedagogickej intervencie.
11. Hraničné problémy v pedagogike MP. Vzdelávanie žiakov s IQ 70 – 85.
12. Teoretické základy pedagogiky mentálne postihnutých, terminológia, vedecký jazyk.
13. Filozofia špeciálnej edukácie mentálne postihnutých, integrácia a inklúzia mentálne postihnutých.
14. História výchovy a vzdelávania mentálne postihnutých.
15. História pedagogiky mentálne postihnutých.
16. Edukatívna rehabilitácia MP.
17. Diagnostika v pedagogike mentálne postihnutých.
18. Diagnostika detí a žiakov s viacnásobným postihnutím.
19. Proces prijímania a zaraďovania žiakov s MP do vzdelávacej inštitúcie.
20. Predprimárne vzdelávanie mentálne postihnutých detí.
21. Spolupráca rodiny a školy pri edukácii mentálne postihnutých.
22. Edukácia mentálne postihnutých detí a mládeže mimo vyučovania.
23. Edukácia mentálne postihnutých detí a mládeže v ŠZŠ . Primárne vzdelávanie žiakov s MP.
24. Komplexná rehabilitácia mentálne postihnutých a miesto edukácie v nej.
25. Ciele, úlohy a obsah vzdelávania v ŠZŠ – A variant. Štátny vzdelávací program.
26. Ciele, úlohy a obsah vzdelávania v ŠZŠ – B variant. Štátny vzdelávací program
27. Ciele, úlohy a obsah vzdelávania v ŠZŠ – C variant. Štátny vzdelávací program
28. Ciele, úlohy a obsah vzdelávania v ŠZŠ – prípravný ročník. Štátny vzdelávací program
29. Ciele, úlohy a obsah vzdelávania v praktickej škole. Štátny vzdelávací program
30. Vyučovacie procesy v ŠZŠ – utváranie sústavy vedomostí.
31. Vyučovacie procesy v ŠZŠ – utváranie zručností a návykov.
32. Poznávacie procesy mentálne postihnutých žiakov v špeciálnej základnej škole.
33. Proces učenia, etapy (úrovne) učenia a faktory ovplyvňujúce proces učenia u žiakov s MP.
34. Zásada názornosti vo vyučovaní mentálne postihnutých.
35. Zásada aktivity a uvedomelosti a zásada sústavnosti vo vyučovaní mentálne postihnutých.
36. Zásada , trvácnosti, primeranosti a individuálneho prístupu vo vyučovaní mentálne postihnutých.
37. Stimulácia, kompenzácia, korekcia v procese edukatívnej (výchovnej) rehabilitácie MP.
38. Metódy vyučovania mentálne postihnutých.
39. Verbálne metódy vo vyučovaní mentálne postihnutých.
40. Pozorovanie a demonštrácia ako metódy priameho zmyslového poznávania vecí a javov vo vyučovaní mentálne postihnutých.
41. Metódy opakovania a precvičovania učiva vo vyučovaní mentálne postihnutých.
42. Metódy preverovania, kontroly a hodnotenia učiva vo vyučovaní mentálne postihnutých. Klasifikačný poriadok ŠZŠ. Metodické pokyny na hodnotenie.
43. Učebné pomôcky, didaktické prostriedky a didaktická technika vo vyučovaní mentálne postihnutých. Multimédiá a IKT vo vyučovaní MP.

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

44. Vyučovacia hodina v špeciálnych základných školách. Štruktúra a typy vyučovacích hodín v SZŠ.
45. Organizačné formy vyučovania v SZŠ – vychádzky, exkurzie, vyučovanie v školských dielňach a na školských pozemkoch.
46. Príprava špeciálneho pedagóga na vyučovanie. Pedagogická dokumentácia učiteľa a žiaka.
47. Edukácia mentálne postihnutých s viacnásobným postihnutím.
48. Žiaci so sociálnym znevýhodnením v školách a ich edukácia (zaradovanie, dochádzka, prospech, správanie). Možné vplyvy sociálneho znevýhodnenia na rozvoj intelektu.
49. Autistické deti s MP v špeciálnych školách a zariadeniach a možnosti pozitívneho ovplyvňovania. Vzdelávanie žiakov s autizmom.
50. Profesionálna príprava a pracovné uplatnenie mentálne postihnutých. Nižšie sekundárne vzdelávanie MP.
51. Socializácia mentálne postihnutých. Činitele utvárania osobnosti mentálne postihnutého človeka – dedičnosť, prostredie a edukácia. Osobnosť človeka s MP.
52. Pedeutológia v pedagogike MP.
53. Komparatívna pedagogika MP.
54. Sústava škôl a zariadení pre mentálne postihnutých v Slovenskej republike podľa platnej legislatívy.
55. Vzdelávanie mentálne postihnutých v integrovaných podmienkach. Inklúzia mentálne postihnutých.
56. Teória komunikácie v pedagogike mentálne postihnutých. Individuálna logopedická terapia a intervencia v inštitúciách pre MP.
57. Možnosti špeciálnopedagogickej intervencie u detí s MP raného veku.
58. Možnosti edukačných intervencií špeciálneho pedagóga u dospelých osôb s MP.
59. Pedagogické terapie pre mentálne postihnutých.

POVINNÁ LITERATÚRA:

VANČOVÁ, A. 2001. *Edukácia viacnásobne postihnutých*. Bratislava : Sapia. 100 s. ISBN 80-967108-7-X.

VANČOVÁ, A. 2005. *Základy pedagogiky mentálne postihnutých*. Bratislava : Sapia. 332 s. ISBN 80-968797-6-6.

VAŠEK, Š. 2003, 2009, 2011. *Základy špeciálnej pedagogiky*. Bratislava : Sapia.

VANČOVÁ, A. *Pedagogika viacnásobne postihnutých*. Bratislava : KKT,o.z., 2010. ISBN 978-80-970228-1-5

VANČOVÁ, A. a kol. 2010. *Edukácia mentálne postihnutých : špeciálne metodiky predmetov špeciálnej základnej školy*. Bratislava: Iris, 2010. S. 314-344. ISBN 978-80-89256-53-2

VANČOVÁ, A. 2014. *Inovácie v teórii, metodológii a praxeológii pedagogiky mentálne postihnutých*. Ostrava: Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta, 2014. - 200 s. ISBN 978-80-7464-673-7

VANČOVÁ, A. 2014. Žiak mladšieho školského veku s mentálnym postihnutím. In: *Inkluzivní vzdělávání žáků mladšího školního věku se speciálními vzdělávacími potřebami*. Ostrava : Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta, 2014. - S. 213-259. - ISBN 978-80-7464-674-4

VANČOVÁ, A. a kol. 2012. *Špeciálna pedagogika raného a predškolského veku*. Bratislava : Iris, 2012. 462 s. ISBN 978-80-89238-68-2

Štátne vzdelávacie programy pre vzdelávanie detí a žiakov s mentálnym postihnutím (inovované september 2016)

Vyhláška MŠ SR č. 325/2008 Z.z.

Vyhláška MŠ SR č. 323/2008 Z.z.

Vyhláška MŠ SR č. 322/2008 Z.z.

Zákon NR SR č. 245/2008 Z.z.

Platné zákony a vyhlášky týkajúce sa zamestnávania a sociálnej pomoci a služieb.

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Bratislava, ZPMP 2009.

Štandardné pravidlá pre vytváranie rovnakých príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím.

Odporúčaná literatúra:

VALENTA, M., MULLER, O. a kol. 2009. *Psychopedie*. Teoretické základy a metodika. Praha: Parta, 2009.

Muller, O. 2005. *Terapie ve speciální pedagogice*. Olomouc: UP 2005.

ŠVARCOVÁ, I.2006. *Mentální retardace. Vzdělání, výchova, sociální péče*. Praha : Portál, 2006.

JESENSKÝ, J. 2000. *Andragogika a gerontagogika handicapovaných*. Praha: Karolinum, 2000.

JANKOVSKÝ, J.2006. *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením*. Praha:Triton,2006.

OPATŘILOVÁ, D. a kol. 2006. *Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*. Brno: MU, 2006.

OPATŘILOVÁ, D. 2006. *Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami*. Brno: MU, 2005.

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

Špeciálna didaktika matematiky a informatiky

1. Obsah vzdelávania pre prípravný až 9. ročník v matematike u žiakov s mentálnym postihnutím v ŠZŠ v A, B, C variante – primárne vzdelávanie, štátny vzdelávací program z matematiky, zmeny vyplývajúce z novej koncepcie vzdelávania v oblasti matematiky.
2. Obsah vzdelávania informatickej výchovy v ŠZŠ v A, B, C variante – primárne vzdelávanie, štátny vzdelávací program z informatiky, zmeny vyplývajúce z novej koncepcie vzdelávania.
3. Motivácia matematickej činnosti v špeciálnej základnej škole, hodnotenie výsledkov matematického vzdelávania. Didaktické hry vo vyučovaní matematiky.
4. Uplatnenie didaktických zásad pri vyučovaní matematiky v ŠZŠ. K trom didaktickým zásadám uviesť konkrétny príklad na niektoré učivo matematiky preberaného v 1. alebo v 2. ročníku.
5. Proces osvojovania si matematických vedomostí u žiakov s mentálnym postihnutím.
6. Metodický rozbor matematického učiva v 1. roč. ŠZŠ (A variant) so zameraním na sčítanie a odčítanie. Metodický rozbor matematického učiva v 2. roč. ŠZŠ (A variant) so zameraním na rozklad čísel.
7. Metodický rozbor matematického učiva v 3. roč. ŠZŠ (A variant) so zameraním na sčítanie a odčítanie s prechodom cez desiatku a úvod do násobenia. Metodický rozbor matematického učiva vo 4. roč. ŠZŠ (A variant) so zameraním na úvod do delenia a geometrické učivo.
8. Metodický rozbor matematického učiva v 5. roč. ŠZŠ so zameraním na písomné sčítanie a odčítanie. Metodický rozbor matematického učiva v 6. roč. ŠZŠ so zameraním na slovné úlohy.
9. Metodický rozbor matematického učiva v 7. roč. ŠZŠ so zameraním na písomné násobenie, delenie a delenie so zvyškom.
10. Metodický rozbor matematického učiva v 8. roč. ŠZŠ so zameraním na zlomky. Metodický rozbor matematického učiva v 9. roč. ŠZŠ so zameraním na percentá a geometrické učivo.

Povinná literatúra:

- GÁBOR, O. - KOPANEV, O. - KRIŽALKOVIČ K. 1989. *Teória vyučovania matematiky 1 pre študentov matematiky učiteľského štúdia na univerzitách a pedagogických fakultách*. 1. vyd. Bratislava : SPN, 1989. 328 s. ISBN 80-08-00285-9.
- LEDINSKÁ, J. 2003. *Špecifiká edukácie v predmete matematika*. : Špecifiká edukácie mentálne postihnutých. Zborník. Bratislava : Sapiaientia, 2003. s. 51 – 56. ISBN 80-88868-82-3.
- ŠPÚ. 2016. *Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie*. Dostupné na: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/deti-a-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim/zakladne_vzdelavanie/VP_pre_ziakov_s_mentalnym_postihnutim.pdf
- ŠULOVSKÁ, M. 2015. *Špeciálna didaktika matematiky a informatickej výchovy*. Bratislava: UK, 2015. (nepublikované prednášky)
- ŠULOVSKÁ, M. 2016. Možnosti nácviku sčítania a odčítania s prechodom cez desiatku u žiakov s mentálnym postihnutím. In *Speciální pedagogika* ,Roč. 26, č. 4 (2016), s. 411-419.
- VANČOVÁ, A. a kol. 2010. *Edukácia mentálne postihnutých*. 1. vyd. Bratislava : IRIS, 2010. 500s. ISBN 978-80-89256-53-2.
- ZELINKOVÁ, O. 2009. *Poruchy učení*. 11. vyd. Praha : 2009. 264 s. ISBN 978-80-7367-514 - 1.
- Učebnice, pracovné listy, metodické príručky pre učiteľov matematiky v špeciálnych základných školách.
Materiály z prednášok

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

Špeciálna didaktika slovenského jazyka a literatúry

1. Slovenský jazyk a literatúra (jazyk a komunikácia) v edukačnom procese žiakov s mentálnym postihnutím. Legislatívne normy upravujúce edukáciu predmetu v špeciálnych základných školách.
2. Stručná charakteristika obsahu písania, čítania a literatúry vo vzdelávacích programoch pre žiakov s mentálnym postihnutím.
3. Vyučovacie formy, metódy a zásady uplatňované v jednotlivých zložkách vyučovania slovenského jazyka a literatúry v špeciálnych základných školách.
4. Štruktúra vyučovacích hodín a špecifiká prípravy učiteľa v jednotlivých zložkách jazykového vyučovania v špeciálnych základných školách (čítanie a literatúra, jazyková komunikácia, komunikácia a sloh).
5. Metódy vyučovania elementárneho čítania a písania. Nápravné metódy čítania a písania.
6. Proces osvojovania čítania a písania.
7. Proces osvojovania pravopisu. Pravopisné cvičenia a pravopisné chyby.
8. Sloh v obsahu vzdelávacieho okruhu jazyk a komunikácia (druhy slohu, fázy tvorenia slohového prejavu, hodnotenie slohu).
9. Kvalitatívne znaky (požiadavky) na písmo. Charakteristika chýb v písaní a porúch písania a čítania.
10. Hodnotenie a jeho špecifiká v jednotlivých zložkách jazykového vyučovania žiakov v špeciálnych základných školách.

Povinná literatúra:

- BRŤKA, J. – HALAJ, J. 1981. Didaktika čítania a písania. Bratislava : SPN, 1981. 36–78 s.
- BRŤKA, J. et al. 1984. Metodická príručka na vyučovanie slovenského jazyka a literatúry v 1.ročníku základnej školy. Bratislava : SPN, 1984. 33 s.
- OBERT, V. *Detská literatúra a čitateľský rozvoj dieťaťa*. Nitra : Aspekt, s.r.o., 2009. ISBN 80-88894-07-7
- PAVLIS, P. 1989. Materinský jazyk s teóriou vyučovania I (Pre špeciálne školy), Bratislava, UK, 1989, ISBN 80-223-0065-9
- PAVLIS, P.2003. Úroveň pravopisných vedomostí žiakov 3.-5.ročníka špeciálnych základných škôl, In: Paedagogica specialis XXII, UK Bratislava, 2003, s. 213-241, ISBN 80-223- 1872-8
- PAVLIS, P.2010. Špecifiká edukácie slovenského jazyka a literatúry, In: Vančová a kol.: Edukácia mentálne postihnutých (špeciálne metodiky predmetov špeciálnej základnej školy), IRIS, vydavateľstvo a tlač s.r.o., 2010, s.131 – 166, ISBN 978-80-89256-53-2
- PAVLIS, P.2003. Špecifiká edukácie v predmete slovenský jazyk, in: Špecifiká edukácie mentálne postihnutých, zborník vedeckých a odborných príspevkov Katedry pedagogiky mentálne postihnutých PdF UK v Bratislave, Sapientia Bratislava, 2003, s. 23-35, ISBN 80-88868-82-3
- PENC, V. 1961. *Metodika psaní*. Praha : SPN, 1961. 3 – 36 s.
- PLCH, J.1960. *K výchově slovesným uměním*. Praha: SPN, 1990. 100 s. ISBN 80-7066-09-6.
- ŠULOVSKÁ, M. 2015. Špeciálna didaktika slovenského jazyka a literatúry. Bratislava: UK, 2015. (nepublikované prednášky)
- ŠUPŠÁKOVÁ, B. 1992. *Didaktika písania*. Bratislava : UK, 1992. 4 – 125 s. ISBN 80-223-0513-8.
- ŠUPŠÁKOVÁ, B. 1996. *Písané písmo v teórii a v praxi*. Bratislava : UK, 1996. 50 s. ISBN 80-223-0975-3.
- ŠPÚ. 2016. *Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie*. Dostupné na: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/deti-a-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim/zakladne_vzdelavanie/VP_pre_ziakov_s_mentalnym_postihnutim.pdf
- Materiály z prednášok, učebnice, metodické príručky a pracovné zošity zo slovenského jazyka a literatúry pre 1.-9.ročník špeciálnej základnej školy.

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

Špeciálna didaktika prírodovedných predmetov

1. Vzdelávacia oblasť Človek a príroda v edukácii žiakov s mentálnym postihnutím. Legislatívne normy upravujúce edukáciu predmetu v špeciálnych základných školách. Environmentálna výchova a jej uplatňovanie na hodinách prírodovedných predmetov.
2. Cieľ, úlohy a charakteristika obsahu vecného učenia vo variante A, B a C.
3. Cieľ, úlohy a charakteristika obsahu biológie v 7. - 9. ročníku ŠZŠ.
4. Cieľ, úlohy a charakteristika obsahu fyziky v 7. - 9. ročníku ŠZŠ.
5. Cieľ, úlohy a charakteristika obsahu chémie v 9. ročníku ŠZŠ.
6. Vyučovacie formy v edukácii prírodovedných predmetov v ŠZŠ/A/ - klasifikácia, vyučovacia hodina v triede, typy vyučovacích hodín v prírodovedných predmetoch.
7. Vyučovacie formy v edukácii prírodovedných predmetov v ŠZŠ /A/- vyučovacia hodina laboratórnych prác, vychádzky, exkurzie
8. Didaktické metódy vo vyučovaní prírodovedných predmetov v ŠZŠ /A/ - definícia, klasifikácia, výber metód a ich uplatňovanie v edukačnom procese prírodovedných predmetov s dôrazom na aktivizačné metódy.
9. Didaktické prostriedky a materiálne vybavenie na hodinách prírodovedných predmetov v ŠZŠ/A/.
10. Príprava učiteľa a fázy jeho prípravy na edukáciu prírodovedných predmetov v ŠZŠ/A/.

Povinná literatúra:

- GRAMBLIČKOVÁ, K. 2010. Špecifiká edukácie vlastivedy a prírodovedných predmetov. In: *Edukácia mentálne postihnutých*. Bratislava: IRIS, 2010. ISBN 978-80-89256-53-2.
- GRECMANOVÁ, H. et. al. 2000. *Podporujeme aktívni myslenie a samostatné učení žáků*. Olomouc: Hanex, 2000. ISBN 8085783-28-2.
- KMINIAK, M. 1997. *Environmentálna výchova*. Bratislava: AP, 1997. ISBN 8-096772-03-1
- KORIM, V.- GAŠPAROVÁ, M. 2003. *Základy vlastivedného vzdelávania*. Zvolen: Bratia Sabovci s.r.o., 2003. ISBN 80-8055-813-2.
- KOTRBA, T. – LACINA, L. 2007. *Praktické využití aktivizačních metod ve výuce*. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu, 2007. 188 s. ISBN 978-80-87029-12-1.
- ŠULOVSÁ, M. 2015. *Špeciálna didaktika prírodovedných predmetov*. Bratislava: UK, 2015. (nepublikované prednášky)
- VALENTA, M.-MÜLLER, O. 2009. *Psychopedie*. Praha: Parta, 2009. ISBN 978-80-7320-137-1.
- VANČOVÁ, A. 2005. *Základy pedagogiky mentálne postihnutých*. Bratislava: Sapiaientia, 2005. ISBN 80-968797-6-6.
- ŠPÚ. 2016. *Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie*. Dostupné na: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/deti-a-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim/zakladne_vzdelavanie/VP_pre_ziakov_s_mentalnym_postihnutim.pdf
- Materiály z prednášok, učebnice, pracovné zošity fyziky, chémie, biológie a vecného učenia pre žiakov špeciálnych základných škôl

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

Špeciálna didaktika spoločenskovedných predmetov

1. Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť v edukácii žiakov s mentálnym postihnutím. Legislatívne normy upravujúce výučbu spoločenskovedných predmetov u žiakov s mentálnym postihnutím.
2. Cieľ, úlohy a charakteristika obsahu vlastivedy v 4. - 6. ročníku ŠZŠ.
3. Cieľ, úlohy a charakteristika obsahu dejepisu v 7. - 9. ročníku ŠZŠ.
4. Cieľ, úlohy a charakteristika obsahu geografie v 7. - 9. ročníku ŠZŠ.
5. Cieľ, úlohy a charakteristika obsahu občianskej náuky v 9.ročníku ŠZŠ.
6. Vyučovacie formy, metódy a zásady v spoločenskovedných predmetoch.
7. Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím v spoločenskovedných predmetoch.
8. Príprava učiteľa na hodinu spoločenskovedných predmetov.
9. Štruktúra vyučovacej hodiny v spoločenskovedných predmetoch.
10. Využitie IKT vo výučbe spoločenskovedných predmetov.

Povinná literatúra:

- BRŤKOVÁ, M. 1989. *Spoločenskovedné predmety s teóriou vyučovania*. Bratislava: PF UK, 1989.
- ŠULOVSÁ, M. – VANČOVÁ, A. 2016. Innovative trends in geography for pupils with mild intellectual disability. In *International Conference Proceedings* [elektronický zdroj] Vol. 4 (2016), s. 392-398 [online] . ISSN 1805-9961. http://www.pegasjournal.eu/files/Pegas2_2016_11.pdf
- ŠULOVSÁ, M. – ŠUBOVÁ, A. 2016. Aplikácia navrhutej počítačovej hry v predmete geografia u žiakov s mentálnym postihnutím. In: *Paedagogica Specialis*, Bratislava: UK, 2016. ISBN 978-80-223-4010-6. - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2015. - S. 303-309.
- ŠULOVSÁ, M. 2015. Moderné vyučovacie stratégie využiteľné u žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. In: *Multidimenzionalita východisko rozvoja súčasnej špeciálnej pedagogiky*. - ISBN 978-80-89726-38-7. - Bratislava : Iris, 2015. - S. 397-413.
- ŠULOVSÁ, M. – MIHÓKOVÁ, M. 2015. Analýza regionálnej výchovy v školskom vzdelávacom programe špeciálnych základných škôl. In: *Paedagogica specialis* 29. - ISBN 978-80-223-4155-4. - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2016. - S. 268 – 273.
- ŠULOVSÁ, M. 2015. Research on impact of information and communication technologies on the attitudes of students with mild intellectual disabilities to the geography lessons. In: *Pedagogični nauki: teória, istoriá, inovacijni tehnologii* . - Č. 7 (51) (2015), s. 396-408. ISSN 2312-5993.
- ŠULOVSÁ, M. 2014. Inovácia vyučovania geografie u žiakov s mentálnym postihnutím. In: *Inovácie v teórii a praxi výchovnej a komplexnej rehabilitácie osôb so zdravotným postihnutím* [elektronický zdroj] Bratislava : Iris, 2014. . - S. 489-500 [CD-ROM]
- ŠULOVSÁ, M. – VANČOVÁ, A. 2014. Otázky a problémy geografie v súčasnej edukácii žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. In: *Současná slovenská a česká speciální pedagogika v kontextu vědy a výzkumu*. Praha : Knihy nejen pro bohaté, 2014. . - S. 7-45. ISBN 978-80-86499-10-9.
- VANČOVÁ, A. 2003. *Špecifická edukácie mentálne postihnutých*. Bratislava: Sapientia, 2003. ISBN 80-88868-82-3.
- VANČOVÁ A KOL. 2010. *Edukácia mentálne postihnutých*. 1. vyd. Bratislava : IRIS, 2010. 500 s. ISBN 978-80-89256-53-2.
- ŠPÚ. 2016. *Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie*. Dostupné na: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/deti-a-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim/zakladne_vzdelavanie/VP_pre_ziakov_s_mentalnym_postihnutim.pdf
- Materiály z prednášok, učebnice vlastivedy, dejepisu, geografie a občianskej náuky pre žiakov špeciálnych základných škôl

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

Špeciálna didaktika hudobnej výchovy

1. Obsah vzdelávania HV pre mladší školský vek v ŠZŠ (A var) podľa štátneho vzdelávacieho programu
2. Obsah vzdelávania HV pre starší školský vek v ŠZŠ (A var) podľa štátneho vzdelávacieho programu
3. Osobitosti vyučovania HV s využitím muzikoterapie v ŠZŠ B variant, C variant.
4. Vokálne činnosti, hlasová výchova, hygiena detského hlasu, proces osvojenia piesne spevom
5. Metodický postup hudobných hier podľa koncepcie Orffovho Schulwerku, rytmizácia a melodizácia rečňovaniak, vyčítaniak a hádaniak
6. Hudba s pohybom, možnosti pohybového vyjadrenia hudby, hra na telo, tanec.
7. Spôsob hry na detských hudobných nástrojoch, postup pri rytmizácii piesne, inštrumentálne sprievody k piesňam, pravidlá harmonizácie na melodických hudobných nástrojoch
8. Hudobná recepcia, metodický postup pri počúvaní hudby.
9. Štruktúra vyučovacej hodiny HV v ŠZŠ (štruktúra hodiny HV pri osvojovaní si novej piesne, štruktúra hodiny HV pri počúvaní hudobného diela, štruktúra hodiny HV s cieľom prehlbovať učivo)
10. Využitie IKT v hudobnej výchove, osvojovanie elementárnych poznatkov a náukových prvkov o hudbe

Povinná literatúra:

VANČOVÁ, A. a kol.: *Edukácia mentálne postihnutých. Špeciálne metodiky predmetov špeciálnej základnej školy*. Bratislava: IRIS, 2010.
OSVALDOVÁ, M. 2015. *Muzikoterapia ako intervenčný dynamizmus u osôb s postihnutím*. Bratislava : Iris, 2015. 216 s. ISBN 978-80-89726-47-1.

SEDLÁK, F.: *Didaktika hudební výchovy I*. Praha: SPN, 1989.

SEDLÁK, František: *Základy hudobnej psychológie*. SPN, Praha 1990.

OSVALDOVÁ, Margaréta. *Inovácie v hudobnej edukácii na špeciálnych základných školách*. In: Edukácia. - Roč. 1, č. 1 (2015), s. 195-209

Odporúčaná literatúra:

BARANOVÁ, E.: *Ako učiť hudobnú výchovu*. Ružomberok: Katolícka univerzita, 2001.

FRANĚK, M.: *Hudební psychologie*. Praha: Karolinum 2007.

HULÁKOVÁ, V.: *Špecifiká edukácie v predmete Hudobná výchova*. In: Špecifiká edukácie mentálne postihnutých (Zborník). Bratislava: Sapientia, 2003.

JANKAJOVÁ, M.: *Zlatá brána otvorená. Slovenské ľudové riekanky a hry*. Bratislava: SPN, 2009.

KOPINOVÁ, L.: *Piesne, hry a riekanky 1. a 2. časť*. Bratislava: SPN, 2004.

KRBAŤA, P.: *Psychológia hudby (nielen) pre hudobníkov*. Prešov: Matúš, 1994.

KULHÁNKOVÁ, E.: *Písničky a říkandla s tancem*. Praha: Portál, 2008.

OSVALDOVÁ, Margaréta. *Rozvoj hudobnosti, kognitívnych a komunikačných schopností detí s mentálnym postihnutím prostredníctvom Orffovho Schulwerku*. In: Speciální pedagogika. - Roč. 25, č. mim. (2015), s. 354-369

PETRŽELA, Z.: *Veselé písničky. Hry s písničkami pro deti od 5 do 9 let*. Praha, Portál, 2007.

RUŽIŠKOVÁ, T.: *Spievanky, spievanky. Moje prvú pesničky a hry*. Bratislava: SPN, 2011.

SYNEK, J.: *Didaktika hudební výchovy I*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004.

ŠIMANOVSKÝ, Z.: *Lidové písničky a hry s nimi*. Praha: Portál, 1999.

ŠIMANOVSKÝ, Z.: *Hry s hudbou a techniky muzikoterapie ve výchově, sociální práci a klinické praxi*. Praha: Portál, 2011.

TÁTOŠ, V., BOHUŠ, D.: *A teraz túto*. (8 zväzkov, výber najobľúbenejších slovenských ľudových piesní). Banská Bystrica: Partner, 2007.

TICHÁ, A.: *Učíme deti spievať. Hlasová výchova pomocou hier pre deti od 5 do 11 rokov*. Praha: Portál, 2005.

TICHÁ, A.: *Zpíváme a hráme si s nejnemenšími od narodení do 8 let*. Portál: Praha, 2007.

VANČOVÁ, A.: *Základy pedagogiky mentálne postihnutých*. Bratislava: Sapientia, 2005.

VAŠEK, Š.: *Základy špeciálnej pedagogiky*. Bratislava: Sapientia, 2003.

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

Špeciálna didaktika výtvarnej výchovy

1. Legislatívne normy upravujúce edukáciu predmetu VV v ŠZŠ. Obsahová a formálna stránka štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) v A, B a C variante. Obsah, úlohy a ciele výtvarnej výchovy v špeciálnej základnej škole (A,B,C variant).
2. Uplatnenie didaktických zásad, metód a foriem práce na vyučovaní v predmete VV v ŠZŠ.
3. Osobitosti výtvarného prejavu jednotlivcov s mentálnym a viacnásobným postihnutím. Využitie poznatkov o štádiálnom vývine detskej kresby v špeciálnopedagogickej diagnostike.
4. Hodnotenie a interpretácia výtvarného prejavu jednotlivcov s mentálnym postihnutím.
5. Osobitosti vyučovania VV v ŠZŠ A variant, B variant, C variant. Výtvarné projekty, výstavy a súťaže pre žiakov ŠZŠ.
6. Výtvarné techniky, pomôcky a prostriedky výtvarno-estetické komunikácie. Vhodnosť ich využitia na VV v ŠZŠ, implementácia IKT v procese špeciálnej výtvarnej edukácie.
7. Štruktúra vyučovacej jednotky (klasické alebo projektové vyučovanie) a príprava na vyučovaciu jednotku VV v ŠZŠ.
8. Organizácia práce učiteľa a jeho kompetencie v edukácii mentálne a viacnásobne postihnutých v predmete VV. Osobnosť špeciálneho pedagóga – arteterapeuta.
9. Implementácia prvkov arteterapie do predmetu VV v edukácii mentálne a viacnásobne postihnutých jednotlivcov. Špeciálno-pedagogické terapie.

Povinná literatúra:

- GREGUŠOVÁ, H.2001.*Implementácia informačných a komunikačných technológií – IKT do edukácie viacnásobne postihnutých jednotlivcov.* Brno, Konvoj 2001.
- GREGUŠOVÁ, H.2002. *Počítač a jeho využitie vo výtvarných aktivitách ľudí s postihnutím.* Bratislava, Typokon 2002.
- GREGUŠOVÁ, H.2004. *Výtvarné aktivity mentálne postihnutých detí predškolského veku.* (druhé vydanie) Bratislava, Sapientia 2004.
- GREGUŠOVÁ, H. et. al.2010. *Arteterapia v špeciálnej pedagogike. Teória a prax.* Bratislava, IRIS 2010.
- VALACHOVÁ, D. 2012. *Didaktika výtvarnej výchovy v primárnom vzdelávaní.* Bratislava: UK 2012, ISBN 978-80-223-3215-6
- VANČOVÁ, A. 2005. *Základy pedagogiky mentálne postihnutých.* Bratislava, Sapientia 2005.
- VANČOVÁ, A. 2010. *Pedagogika viacnásobne postihnutých.* Bratislava, KKT, o.z. 2010.
- VANČOVÁ, A. et. al. 2010. *Edukácia mentálne postihnutých.* Bratislava : IRIS, 2010.
- ŠPÚ. 2016. *Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie.* Dostupné na: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/deti-a-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim/zakladne_vzdelavanie/VP_pre_ziakov_s_mentalnym_postihnutim.pdf
- Zákon č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (Školský zákon)
- Zákon 317/2009 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

Špeciálna didaktika telesnej a športovej výchovy

1. Ciele a úlohy telesnej výchovy v špeciálnych školách
2. Proces motorického učenia- proces vytvárania pohybových zručností a návykov
3. Obsah vyučovania telesnej výchovy v špeciálnej základnej škole- A a B variant (prehľad jednotlivých tematických celkov - A variant: poradové cvičenia, kondičné, koordinačné a kompenzačné cvičenia, gymnastika, atletika, športové hry, cvičenia v prírode, B variant: zdravotné cviky, kondičné cvičenia, základy akrobatických cvičení, sezónne činnosti, kolektívne hry, hudobno-pohybová výchova, koordinačné a relaxačné cvičenia)
4. Didaktické zásady a ich aplikácia v telesnej výchove (zásada uvedomelosti a aktivity, zásada názornosti, zásada postupnosti, zásada trvácnosti, zásada primeranosti)
5. Organizačné formy telesnej výchovy (hodina základnej a zdravotnej telesnej výchovy, telovýchovné chvíľky, cvičenia v prírode atď.) a formy organizácie vyučovania na hodinách telesnej výchovy (hromadná, skupinová, individuálna).
6. Metodika hier žiakov špeciálnych škôl (tvorivé hry, hry s pravidlami, didaktické hry; hry na rozcvičenie, hry na upokojenie)
7. Základné činnosti jednotlivca (držanie lopty, chytanie lopty, prihrávanie lopty, dribling, streľba atď.)
8. Metódy rozvíjania a testovania pohybových schopností (kondičné a koordinačné pohybové schopnosti)
9. Cvičenia so špeciálnym zameraním (vyrovnávacie cvičenia, dýchacie cvičenia, relaxačné cvičenia, kompenzačné cvičenia, joga, strečingové cvičenia, stabilizačné cvičenia)
10. Správne držanie tela (definícia, príčiny vzniku nesprávneho držania tela, intervenčné opatrenia)

Povinná literatúra:

- ADAMČÁK, Š. – NEMEC, M. 2014. *Pohybové hry 1 - hry v telocvični*, 1. vydanie, Žilina: EDIS, 2014. 85 s. ISBN 978-80-554-0967-2
- ADAMČÁK, Š. – GÖRNER, K. – MICHAL, J. – NEMEC, M. 2015. *Pohybové hry 3 - hry v letnej prírode*, 1. vydanie, Žilina: EDIS, 2015. 103 s. ISBN 978-80-554-1121-7
- ČEPČIANSKY, J. - GLESK, P. - MERICA, M. 2005. *Športová edukológia mentálne a zmyslovo postihnutých*, 3. vydanie, Bratislava: Univerzita Komenského Bratislava, 2005. 200 s. ISBN 80-223-1836-1.
- LABUDOVOVÁ, J. 2010. *Edukológia zdravotnej telesnej výchovy a športu postihnutých*, 1. vydanie, Bratislava: RTVŠ, 2010. 90 s. ISBN 978-80-89324-04-0.
- MOTAJOVÁ, J. 1997. *Teória a prax zdravotných cvičení*, 1. vydanie, Bratislava: Univerzita Komenského Bratislava, 1997. 68 s. ISBN 80-223-1114-6.

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

Špeciálna didaktika pracovného vyučovania

1. Charakteristika štátneho a školského vzdelávacieho programu vo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce v edukačnom procese žiakov s mentálnym postihnutím.
2. Význam a ciele pracovného vyučovania v špeciálnej základnej škole pre osobnostný rozvoj a integráciu jednotlivcov s mentálnym postihnutím. Pracovné činnosti v pracovno-technickej oblasti školského klubu.
3. Proces osvojovania vedomostí, pracovných zručností a návykov u mentálne postihnutých. Taxonómia výcvikových cieľov M. Simpsona.
4. Charakteristika vyučovacích metód a ich aplikácia v predmete pracovné vyučovanie.
5. Vyučovacie zásady používané v edukačnom procese žiakov s MP v predmete pracovné vyučovanie. Vzorový výrobok (námet), jeho funkcie a úlohy v edukačnom procese.
6. Vymenujte a stručne charakterizujte organizačné formy pracovného vyučovania mentálne postihnutých žiakov podľa počtu žiakov a miesta pracovného vyučovania. Štruktúra vyučovacej jednotky práce v dielni a práce na školskom pozemku.
7. Ktoré pracovné zložky tvoria obsah učebných osnov pracovného vyučovania v ŠZŠ, variant A stručne ich charakterizujte. Práce v dielni, obsah tematických celkov, materiály, pracovné činnosti, nástroje.
8. Práce v domácnosti, (variant A) charakteristika jednotlivých tematických celkov. Pracovné činnosti pri prácach s textilom.
9. Zložka pestovateľskej práce, význam, učebné osnovy, školský pozemok, využitie medzipredmetových vzťahov a prierezových tém.
10. Obsah, úlohy a ciele pracovného vyučovania v B variante ŠZŠ. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, školský úraz, nebezpečná udalosť, dielenský poriadok.
11. Praktická škola, charakteristika, vzdelávací program pre praktickú školu. Pracovné činnosti (okruhy) odbornopracovných a voliteľných predmetov vo vzdelávacom programe praktickej školy.
12. Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie pracovného vyučovania. Pracovná činnosť a jej význam pre jednotlivca s mentálnym postihnutím v domovoch sociálnych služieb, chránených dielňach a neziskových organizáciách.

TÉZY NA ŠTÁTNE ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY
**ŠTÁTNA SKÚŠKA Z PEDAGOGIKY MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH
A EDUKÁCIE MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH**

Povinná literatúra:

- BAJO, I., VAŠEK, Š. 1994. *Pedagogika mentálne postihnutých*. I. vyd. Bratislava : Sapientia, 1994. 250 s. ISBN 80-967180-1-0.
- HAASOVÁ, E. 2012. *Metódy a formy práce v predmetoch pracovné vyučovanie ,svet práce a technika*. Bratislava: MPC v Bratislave, 2012. 68 s. ISBN 978-80-8052-415-9
- KOŽUCHOVÁ, M. et al. 1998. *Didaktika technickej výchovy*. Bratislava : UK, 160 s. ISBN 80-223-1319-X.
- REPKA, M. 2014. *Pracovná edukácia mentálne postihnutých*. PF UK .Bratislava. IRIS:2014.148 s. ISBN: 978-80- 89726- 14-1
- TKÁČIK, P. et al. 1989. *Pracovná výchova I*. Bratislava : UK, 1989. 92 s.
- TKÁČIK, P. et al. 1988. *Psychopédia II*. Bratislava : UK, 1988. 144 s.
- VARGOVÁ, M. 2007. *Metodika pracovnej výchovy a pracovného vyučovania*. Nitra: UKF. 2007. 147 s. ISBN80-8083-107-6
- VAŠEK, Š. 2008. *Základy špeciálnej pedagogiky*. Bratislava : Sapientia, 2008. 217 s. ISBN 978-80-89229-11-6
- VANČOVÁ , A. et.al.. 2010. *Edukácia mentálne postihnutých*. Bratislava : IRIS, 2010. 494 s. ISBN 978-80-89256-53-2
- Zákon č.245/2008 Z.z. *O výchove a vzdelávaní (školský zákon)*
Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie . Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Odporúčaná literatúra:

- MAJZLÁNOVÁ, K. 1997. *Pracovná výchova mentálne postihnutých detí predškolského veku*. Bratislava : AT PUBLISHING. 1997. ISBN 80-967429-5-2
- KAČMAROVÁ, L. – KANCIANIOVÁ, L. 2009. *Pracovne vyučovanie v špeciálnych základných školach*. MPC v Bratislava, 2009. 146 s.
- VALÁŠEK, F. 2014. *Námety výrobkov z prírodných a odpadových materiálov pre žiakov s mentálnym postihnutím v premete pracovné vyučovanie*. KU Ružomberok 2014, 85.s., ISBN 978- 80- 561-0152-0